

Evolucijske spremembe pri primatih

Uvod

Na osnovi morfologije bomo spoznali nekaj značilnosti treh vrst primatov: parantropa (*Paranthropus sp.*), gorile (*Gorilla gorilla*) in mislečega človeka (*Homo sapiens*). Metode, ki jih bomo spoznali uporabljajo paleontologi, antropologi in arheologi, ko primerjajo fosile in ugotavljajo podobnosti in razlike med njimi.

Material

- slikovno gradivo
- kotomer
- ravnilo

Metode

Enake kot na delovnem listu *Evolucijske spremembe pri primatih*.

Rezultati

Primerjave lobanj gorile, parantropa in mislečega človeka

	Gorila	Parantrop	Misleči človek
Obrazni del lobanje	43,31	26,52	16,81
Možganski del lobanje	30,5	31,11	51,66
Ali je možganski del manjši od obraznega?	Da	Ne	Ne
Ali je možganski del večji od obraznega?	Ne	Da	Da
Ali je možganski del 3x večji od obraznega?	Ne	Ne	Da
Možganska kapaciteta v cm³	720	780	1220
Čeljustni kot	35°	52°	90°
Prognatija	Da	Da	Ne
Sagitalni greben	Da	Ne	Ne
Nadočesni obok	Da	Da	Ne
Število zob v spodnji čeljusti	16	16	16

Število kočnikov v spodnji čeljusti	6	6	6
Število ličnikov v spodnji čeljusti	4	4	4
Število podočnikov v spodnji čeljusti	2	2	2
Število sekalcev v spodnji čeljusti	4	4	4
Razdalja med točkama zadnjega dela čeljusti	2,6	3,1	3,1
Razdalja med točkama sprednjega dela čeljusti	2,6	2,1	2
Ali sta razdalji enaki?	Da	Ne	Ne
Ali ima spodnja čeljust obliko črke U?	Da	Ne	Ne
Ali ima spodnja čeljust obliko črke V?	Ne	Da	Da

Diskusija

Ugotovili smo, da je pri gorili lobanjski del veliko večji obrazni del kot pri parantropu in mislečemu človeku. Obratno je z možganskim delom, koder prednjači misleči človek pred parantropom in gorilo. Ugotovili smo tudi, da imajo vsi osebki enako število zob (t.j. enako število sekalce, podočnikov, ličnikov in kočnikov). Spoznali smo tudi, da je gorila edini predstavnik z U čeljustjo (vsi ostali imajo V čeljust).

Podobnosti obstajajo samo med gorilo in parantropom in parantropom in mislečim človekom; med gorilo in mislečim človekom ni nobenih podobnosti.

Sklepi

Iz zgornjih trditev lahko sklepamo, da so se vsi osebki razvili iz iste vrste in da so evolucijsko povezani. Sledili bi si nekako takole: gorila, parantrop, misleči človek. To lahko sklepamo tudi iz tega, da obstajajo podobnosti samo med gorilo in parantropom in parantropom in mislečim človekom. Med gorilo in mislečim človekom jih ni, zato je mora biti parantrop kot nekakšen vmesni vezni člen evolucije. Sklepamo lahko, da se je iz gorile razvil parantrop, iz slednjega pa misleči človek.

Literatura

[?]